

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 1: — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hónapra 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IQ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Négy hasábonként sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi szer-
írdetéseik alkü szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin-
den külön bejelölésért 30 kr.

Mi lesz?

Debreczen, aug. 31.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy mindaddig, míg Debreczen városa a törvényben megszabott kötelezettségeinek eleget nem tesz: állami iskolákat egyáltalán nem állíthat városunkban, a tény pedig az, hogy 1000 tanköteles gyermeknek nincs helye a mai iskolákban, pedig így is zsúfolva vannak az osztályok.

Abban ugyan nincs a miniszternek igaza, hogy a város eddig egyáltalán nem tett eleget törvényszabta kötelezettségeinek, mert tudvalevő, hogy az egyes felekezeti iskoláit az épületek fenntartása által segítyezi, ami egyáltalán nem kicsinyelhető hozzájárulás az általános népoktatás költségeihez, azonban mégis mintha inkább a miniszter találta volna el léleken inkább a valót, mint azok, akik erre a leiratra oly fájdalomosan szisszentek fel.

Nevezetesen a tegnapi tanácsülésen végrehaláhára elhatározták, hogy a főiskolából kifalazott V. és VI. elemi osztályokat e tanévre ideiglenesen elhelyezi a város a csapó-utczai Barcsay-féle telken levő alsófoku ipariskola helyiségeiben, azonban már a központi elemi fiúiskola kérdésének napirendre tűzésétől nagyon huzódzott és afelől egyelőre még csak nem is határozott, sőt magát a hozott határozatot is ezzel vezette be: nem vizsgálva most a kérdést, vajjon

kötelességében áll-e a városnak e két osztály részére helyet adni. . . .

De csak vizsgáljuk meg, t. uraim, Önök azt nézik, mit mond az ev. ref. egyházzal kötött szerződés, én azt nézem, mit mond a törvény s ez azt mondja, hogy iskolák állítására és fenntartására önök vannak kötelezve, önök, a község s mivel a szóban forgó két osztály az általános iskolai szükségnek részese: akár van a szerződésben, akár nincs, azt önök kötelesek fenntartani s nem az egyház s ha az utóbbi is hajlandó az eddigi mértékben hozzájárulni, akkor megmarad továbbra is felekezeti, — de ez a város mint törvényesen kötelezett község fenntartási kötelezettségét meg nem szünteti. A város akkor, midőn egy felekezeti iskolát épülettel ellát, kötelezettségeinek még csak felerészben tett eleget; tehát még ettől a fél-kötelesség-teljesítéstől is huzódozni: Debreczen városához, mely minden eddigi híret gazdagságán kívül iskoláinak közsöni, bizony-bizony nem járja.

Azt, hogy nincs rá fedezete, tudjuk, elég sajnos, hogy úgy van, hogy a város eddigi gazdálkodási rendszere odaadajuttatta a polgárságot, hogy ma 16 holnap talán 26—30 százalék községi adót kénytelen fizetni, — de ez azért a kötelezettség alól fel nem oldja. Tessek kivetni az iskolaadót s abból vagy községi iskolát állítani, vagy pedig a felekezeti iskolákat az eddiginél sokkal nagyobb mérvben segítyezni, valamint

az okvetlenül szükséges polgári iskolát felállítani, sőt a mennyiben kikerül (és kikerül! az adójövedelemből) a szervezés alatt álló gazdasági ismétlő iskolákat is.

Denikve a nóta vége mindig az, hogy kevés az iskola, a dolgon tehát segíteni kell, — kényelmi vagy párt-politikai szempontokból a gyermekek iskolázatlanul nem maradhatnak.

Kohányi Gyula.



BELFÖLD.

A rendezett tanácsu városok szervezése. A polgármesterek máramarosszigeti értekezletéről szóló aug. 25-iki tudósításunkba sajtóhiba csuszott be. Az volt ugyanis kinyomatva, hogy a jövőben a rendezett tanácsu városok alakítása a lakosság számához kötéssék, holott az értekezlet éppen azt mondotta ki, hogy ne kötessék a lakosság számához, hanem inkább a kultura bizonyos fokához.

Szenteltett törvények. A hivatalos lap vasárnapi száma szerint, a király a győrsopron-ebenfurti vasut beruházási kölcsönének engedélyezéséről szóló XXVI-ik, az árvavölgyi h. érdekü vasut engedelmzése tárgyában hozott XXVII-ik, a máramarossziget-körösmező-határszéli államvasuti vonal építésénél fölmerült k i a d á s i többletek fedezéséről szóló XXVIII-ik, a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. tezik hatályának meghosszabbítása tárgyában hozott XXIX-ik, a m. kir. államvasutak halózatán eszközözendő beruházások költségeinek fedezéséről szóló XXX-ik, az 1897. évi XXV. teziknek az 1897—98. szesztermelési időszakra való alkalmazása tárgyában hozott XXXI. és végül a hazai pénztézetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

DALOK.

— A Debreczen eredeti tárczája —

I.

Minden pillanattal
Fogy az ut előttem.
De szívem keserve
Mindegyre csak nő,
Nincs felhő az égen,
Oly fényes, oly tiszta!
Csak a szívemen van
Egy sötét felhő.

S minél messzebb járok,
Lesz az én szívemnek
Felhője sötétebb,
Keserve nagyobb, —
De hogy is ne lenne!
Mikor olyan edes,
Mikor olyan kedves.
A kit e hagyott!

II.

Idegen arczok,
Idegen táj,

Idegen földön
A szív is fáj.

Idegen völgyek,
Idegen hegy,
Köztük a vándor
Zokogva megy.

S könye kiesordul
Arczán, szemén . . .
Én tudom, én, hogy
Mert sir szegény.

Én tudom, én, hogy
Mért kesereg, —
Messze van innen,
A kit szeret.

Idegen arczok,
Idegen táj,
Idegen földön
A szív is fáj.

III.

A Narenta partján
Két a nap ragyogva,
Oda veti fényét
A zugo habokba.

Oly ragyogó tiszta!
Nincsen rajta felleg, —
De ragyogóbb, tisztább
Lenn a Tisza mellett.

A Narenta partján
Furulya szót hallok,
Büvös-bájos dallam,
Szivre ható hangok.

Szegény pásztor zeng ott
Bánatot szerelmet;
Hej de szebb a nóta
Lenn a Tisza mellett!

A Narenta partján
Barna lányok élnek,
Ej fekete hajú
Hóarczu tündérek.

Hejh de tndok egyet,
Náluk sokkal szebbet,
Odalenn, odalenn
Szöke Tisza mellett.

Mostár 1897 Augusztus 12.

Révi Nándor.

szóló XXXII-ik törvényzikket aug. 28-án, Ischlben szentesítette. Ezzel az obstrukciós javaslatok végleges elintézését nyertek.

A prot. lelkészek állami segítése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 28.

A felsőbaranyai református egyházmegye augusztus 24 és 25. napjain Harkány fürdőben Dányi Gábor esperes és Szilágyi Dezső kettős elnöklése alatt tartotta közgyűlését. E nagyfontosságú ülésről a következő részleteket közölhetjük:

Hogy Szilágyi Dezső, aki a magas Tátrában alighogy kezdte kipihenni az obstrukciós ülések fáradalmait, oda le a Dráva mellé erdős mesnek tartotta lemenni, üdülését a hosszú ut fáradalmaival váltva fel: mutatja, hogy fontos tárgyakkal kellett a szőnyegen forogni. Ezeket a következőkben ismertetjük:

Az előre kinyomatott terjedelmes esperesi jelentés különösen az új egyházpolitika eredményeit tünteti fel arról meg lehetősége van a szilágyi Dezső képet tár elénk. Az 1893 évi XLIII. t.-cz kedvezményét ösi buzgóságokról híres kalvinista magyarságunk mind jobban s jobban kezdi igénybe venni s az egyházak e belső életéből kilépnek. Előbb a nazárenusok, az új hit rajongói, azután azok, akik az egyházi terhektől kívántak menekülni és sajnos, hamar e fegyverhez nyulnak azok is, akik valami felett meghasonlottak, főképp lelkészükkel. A forogó azonban a terhek esőkre, egyháza egyaránt, vagy a felekezet nélküliség karjaiba dobja magát s szaporítja a szociálisták számát mind a két esetben. — Ugyanazert a papi testület sürgősen óhajtja, hogy a gyülekezetek csoportosítottassanak, a fizetések fixre változtassanak s kapcsolatosan a hívek részéről teljesítendő adó azok teherviselési képességéhez szabva, progresszív adó, természetével bíriának és a hol aztán a lelkészi állomás fizetése tisztességesen alól apadna, azt az ország törvényhozása egészítene ki egy bizonyos minimumra, nem felelvén, hogy itt minden gyülekezet egy-egy bástya a Dráva parton végig, mely a délszláv áramlat áthág-

val? És terjedelmes memorandumban bizonyítja ugyanazt, mit a szegény polgárság, hogy a Lukm a elérkezett a maga sírja szélehez, bele kell temetni, különben oly szépen virágozott egyházunk vesz vele vagy helyette.

A Lukm a lévén tehát a veszedelmek forrása, meg kell ezt magyaráznom. E mellett a fizetésnek azt a módját értik, mely szerint a lelkészi vagy tanítói díjlevél nem fix összegről szól, hanem személyes adózásból van összeállítva; például minden pár fizet: 30 krajczárt, 2—3, sőt 4 nyolezad búzát (30—45—62 liter) 2 nyolezad csöveskukoriczát (néhol zabot), sok helyt bort (5 literől 28 literig), sok helyt minden gazda 1 sódort (a sertés első lapoczkáját) és 1 kocsi fát, mely egy negyed öl (vagy 12—20 öl fát), mit szintén egyenként fizetett aron vesznek. A pár számba jön minden házaspár és minden 15 évet betöltött fiu vagy 25 évet betöltött partában maradt leány. Így aki nagy családdal van, a szó szoros értelmében borzasztóan van megadóztatva, mert a sok búzát, bort, fát stb. az is tartozik fizetni, aki maga is úgy veszi, napszamosok, szolgák, pásztorok és pedig ezek vannak nagyobb családdal, míg a 3 ritkán 4 legtöbbször 2 tagból álló birtokos családok, — ha annak nevezhetjük — aránylag könnyen viselik a terhet, mely után a jogok legjavát, tisztességét ők élvezik. Ez a Lukma, ez a korunkból kirívó túrhetetlen adózási rendszer, mely mellett a tervbe vett államegély sem orvosolhatja a bajokat; mivel itt a baj nem az, mintha a papok fizetése volna nagyon alacsony mint sokkal inkább az, hogy a szegény nép legnyomorultabb része a szoros értelemben elviselhetetlen teher alatt nyögve, vagy Szlavoniába vándorol s elvesz nemzetre, egyházra egyaránt, vagy a felekezet nélküliség karjaiba dobja magát s szaporítja a szociálisták számát mind a két esetben. — Ugyanazert a papi testület sürgősen óhajtja, hogy a gyülekezetek csoportosítottassanak, a fizetések fixre változtassanak s kapcsolatosan a hívek részéről teljesítendő adó azok teherviselési képességéhez szabva, progresszív adó, természetével bíriának és a hol aztán a lelkészi állomás fizetése tisztességesen alól apadna, azt az ország törvényhozása egészítene ki egy bizonyos minimumra, nem felelvén, hogy itt minden gyülekezet egy-egy bástya a Dráva parton végig, mely a délszláv áramlat áthág-

hatlan akadály, bizonyosság erre az, hogy ott, ahol e bástyák leomlottak, a török hadak támadása, a németek védelme miatt a szlavóság is felnyomult ott és a régi magyar falvak örökébe ült.

Az előtanácskozmány, mely hétfőn volt, ez eszmék sulya alatt nagyon nyomott hangulatban tartott, minden arczon aggodalom ült minden nyelven ez a kérdés lebeg, felelem és aggodalom a szivekben ép úgy, mint az első pünkösdi alkalmával egybegyűlt apostolok közt.

Ezért várták szorongva az egyházmegye gondnokát, Szilágyi Dezsőt, a nagy államférfiut, a ki nagynevű társaival előre láthatta az egyházpolitikai törvények messzeható következményeit és aki a bajban meg is találja a helyes utra kivezető ösvényt.

És ő csakugyan el is jött, felbeszakítva annyira szükséges üdülését. A rendez személy vonattal érkezett kedden, aug. 24-én reggel 1/2 7-kor Villányba s onnan kocsi Harkányba szakadó esőben. A már egybegyűlt pap-ság lelkes eljenzésekkel fogadta nagynevű gondnokát, aki az ügyekről gyorsan tájékozódván, az ülést 9 óra után megnyitotta s deli 1 óráig, majd 3—6-ig vezette az esperességgel együtt a közgyűlést.

Természetesen a legkényesebb természetű ügyek vétettek a tárgysorozatba, így a fizetés leszállítására, mondjuk csontkísáras irányzott kérelmek, melyekre nézve rossz orvosság lenne már a merev és rideg visszaautasítás. Tudván azt, hogy szavai kimennek a nép közé s irány adókul tekintenek. Szilágyi mindenekelett az ugynevezett államosítás felől, a lelkészi fizetéseknek az állam által való fizetéséről nyilatkozott a tárgyalás folyán a nép előtt, azt mondván: Honnan került a nép közé az a léves hír, hogy a papokat az állam fizesse? Ugyan miből s hova lenne akkor a reform. egyház függetlensége. — Ez a gondolat épen olyan, mintha a magyar polgárt azzal biztatná valaki: nem kell több adót fizetni, mert az adónkat a muszka császár fizetendi. Az állam segélyétől sokat ne várjanak, az nem lesz több, mint az igensekély fizetésű lölkészek fizetésének bizonyos mérsékelt mi-

Letört virág.

— A Debreczen tárczája —

Írta: Jean Reibrach.

Mikor elszállott az első szerelmes mámor, lassan-lassan némi aggodalom vetett árnyékot Madame Boutarel és André de Terremont kedélyére. A fiatal asszony felt férje gyanus tekintetétől és bárha ez épp úgy viselkedett, mint azelőtt, mégis egyre tartott, hogy valami vigyázatlanságával felkeltette, férje gyanuját. Lelke melyében már mit semmit még tisztelget sem érzett e férfiú iránt, a ki egész életmódjával, jellemével, fukarságával szinte beleüzte a hűtlenségbe. De tudta, hogy ha valami véletlen következtében kiderül az a viszony, melyben Andréval áll, férje feltékenységi dühében tettelegességre is ragadtatja magát. És daczára vidám természetének, könnyelműségének és buja életvágának, már csak ez a gondolat is megborzongatta.

André is lehajtotta a fejét. Mint követségi attasé ugyan azt hitte magáról, hogy kötelessége nagyon okosnak lenni, de a legkisebb botrány is merhetetlen kárt okozhatott neki, sőt tönkretelhetette jövőjét, karrierjét. Ezért ő is nyugtalan volt. És Madame Boutarel kedves, bizalmas keddi estein mindig fogva tartotta a lelkét bizonyos szorongó érzés, ha a fiatal asszony megfeledezett az elvígázatról, ha rája vetette szemét, mely, mint a tükör, — szive legtitkosabb érzelmét is visszavetítette.

Egyszer aztán Madame Boutarelnek egy eszméje támadt. A terv elég egyszerű volt. — Csak a férjét kellett hamis nyomra vezetni. Mikor keddi esteinek vendégeit elsorolta ma-

gában, rögtön Ravenot kapitányra gondolt. Fiatal, derek szál férfi, a kinek az az egyetlen vagyja, hogy neki udvarolhasson. — Csak épen egy kis bátortásra volt szüksége. André rögtön beleegyezett a dologba. Mikor azután együttesen meghanytak-vetették a dolgot, tervüket kiegészítették: Andrénak is vonzalmat kell valaki iránt mutatni. Sokáig keresgéltek. Boutarel asszony barátai közül az egyik nagyon is esinos, a másik tulajdonos csunya volt ahhoz, hogy a dolog igazán teljesen nyilvánvalónak tűnjék föl. Némelyeknél megint az volt a baj, hogy már férjnek voltak. Végül csak egy név maradt hátra: Revel kisasszony? Egy intézetben járt madame Boutarellal, nem volt szép leány, anyja már régen meghalt s minthogy távoli rokona volt a háznak, egymaga jött a keddi estekre, tizenegy órakor, aztán apja elvitte haza.

— Kényes dolog. — szölt André. — Fiatal leány.

— Semmiképpen sem az. A fiatal leányok hozzá szoktak már ahhoz, hogy udvaroljanak nekik és jól tudják, hogy a ki udvariasságokat mond nekik, nem veszi őket mindjárt feleségül.

Boutarelne ennél maradt. Magasztalta ennek a helyzetnek előnyeit és ujbl felhozta aggodalmait. André végrei is engedett, mert mulattatta az a mód, ame lyel minderre rábeszélte őt.

— Hát legyen — szölt.

És ezzel a terv meg volt állapítva,

Ravenot kapitány Boutarelné asszony kedveskedéseit eleinte habozással, majd pedig határozott gyanuval fogadta. Ha az asszony

majd tüzes, majd biztató tekintetű vetett reája, alig tudta eltitkolni gunyosolyát, oly férfi gunyosolyát, a ki kitalálta, miről van szó és mulat az egész dologon. Revel kiaszony azonban láthatólag megzavarodott, a mikor André de Terremont első ízben több figyelmet tanúsított iránta, mint rendszeren. Lehajtott a fejét, mintha gondolkodnék rajta, vajjon igazán őt illet-e ez a hódolat. Revel kisasszony huszonnyolcz éves volt. Barátnői már mind férjhez mentek és leánykori álmai egymásután foszlottak szét. Egyhangú szürke élete magába fojtott minden szebb reményt, megölt benne minden mindent, kívánságot. Csak egészen szive melyében maradt még valami névtelen vágyódás — melyet önmagának sem akart megvallani — olyan volt ez, mint egy gyöngye méces, mely halványan bevilágította szive sötét elhagyatottságát.

Mikor André először közeledett hozzá, a leány eleinte tartózkodóan viselkedett. De az esték egymást követték és a fiatal ember csak tovább is udvarolt neki. Kezdett ingadozni, de még mindig nem mert hinni nagyon is sok csalogás érte már a szívet. Lassanként aztán mások is észrevették ezt a hódolatot. Boutarelné maga figyelmeztette az embereket a dologra.

Ekkor már maga is kezdett megbarátkozni a gondolatokkal. Olyan édes érzés volt az, a mikor fokozatosan arra a meggyőződésre jött, hogy őt is szeretik és lassan-lassan megnyitott az ő szive is, úgy, hogy már önmaga ellen se tudott védekezni...

(Vége köv.)

nimumig való feljavítása, a minő nálunk kevés akad; hanem a terhen könnyitenek úgy, hogy ketten hárman tartanak a gyűlekezetek egy eklézsiát, a midőn a mostani terhet teljesen leszállíthatják, de fixírozhatják és arányosíthatják is. Ez a tanács adatott az üres egyházaknak is melyek a fizetést le akarják szállítani, kimondatván egyébként miszerint a régi díjlevél csonkítása meg nem engedhető s terhek könnyítésének a csoportosítás egyedüli eszköze. Az est bekövetkeztével azonban bővebben informáltatta magát Szilágyi a mi különleges helyzetünkről és maga is belátta hogy még — ez nehezen és lassan keresztülvihető — csoportosítás sem fog egymagában elegendő mentő és orvosszerül szolgálni, hanem a fizetésarányosítás fixírozás szempontjából a midőn a nép horribilis terhének enyhítésére maguk a lelkészek is meghozzák az áldozatot önmegtartózkodásukban: ugyanakkor a református konvent figyelmé kimerítő memorandumban felhívandó e külön intézkedés tárgyat képező sajátságos állapotainkra, figyelmeztetve a késedelemről származható veszélyre, mely e téren fenyegetőleg áll elénk. Az egyházmegyei közgyűlés ily értelemben határozott, megtoldva azzal, hogy a memorandumot az egyházmegye küldöttsége a kormány fejének és a kultuszminiszternek is bemutatassa a tervezett államsegélyezés alkalmával leendő figyelembevétel végett.

A szőlők a filoxera által elpusztítván, sok egyetlenség származik a borfőzés megválasztásából, melyet a gyűlekezetek vagy töröltetni, vagy rendkívül alacsonyan (van, a melyik 1. 15 kr. per liter) akarják felszámítani; a mi azt tenné, hogy némely lelkész ugyanis 800 frtot alig elérő, ritkán meghaladó fizetéséből 2—300 frtot veszítene el, Bizottság küldetett ki, mely méltányos ármegehatározást végeztettrjeszen be javaslattal.

A felekezeti különülések sok bajt és gondot okoznak, kik a teheről ugyan szabadulni, ellenben minden jogot fenn akarnek tartani. Az egyházmegye határozatilag hozta meg e szigorúan megtartandó rendszabályt.

Azoktól, kik felekezeti különülék lévén, egy házukat megtagadták:

1. A sz. sakramentumok: kereszttség és Uracsora megtartandó s ezek, mint a kereszttség tanu: sem szerepelhetnek.

2. A templomból ugyan ki nem tiltatnak de csak mint vendégek, hol helyet találnak, előbbi helyükre való minden igény nélkül foglalhatnak helyet.

3. Halottjaik felett egyházi funkciót teljesíteni vagy azokra harangoztatni semmi arert sem szabad. (Azokra, kik más vallásban születettek s neveltettek, továbbra is harangoztatunk.)

4. A temetőbe csak külön kimutatott helyen temetkezhetnek.

5. Iskolás gyermekeik az iskola és tanítófentartás egy gyermekre eső aránylagos összegét tartoznak az egyház pénztárába befizetni.

Nem türelmetlenség ennek oka, mert hiszen mi részünkről ezt soha egy felekezet sem tapasztalhatta; de az önfentartás ösztöne parancsolja, hogy azokkal szemben kik valóságos meggyőződés indítása nélkül, pusztán anyagi érdekből vonulnak vissza nagy terhet viselő felekezeti funkciók: kövessük Krisztus urunk ama parancsát: »aki a hitét megtagadta, a hitetlennel alább való; legyen előttem mint pogány és fukar.«

Ott azonban, hol a lelkész és hívek között való egyenetlenség okozza a kitérést, ott az egyházmegye orvosolni óhajtja a bajt, így egy ilyen egyházba bizottság küldetett ki a legszigorubb vizsgálat végett.

Az egyházmegye házszabályai és ügyrendje is megállapítatott Szilágyi elnök személyes közreműködésével. Tudjuk is, hogy valamint ők dicsekedhetnek az egyházmegyek között legfelülmúlhatatlanabb elnökkel, úgy szabályuk is a legkiválóbb leend.

A lelkészi fizetések felszámítása a konvent »Jelentő íveiben« sehol sem oly rossz, mint nálunk, nemcsak azért, hogy fixírozva nem lévén, fővenyen épül, hanem azért is, mert

körönként különböző elvek alapján készült igazságtalan és aránytalan. Az egyházmegye új egységes elveken alapuló felszámítást rendelt el, melyben a földek kataszteri tiszta jövedelme legyen mindenütt felvéve s ennek elfogadására a konventet kéri fel.

Az egyházközségi közgyűlésre képviselőül: Bosznai Sándor lelkész és dr. Kereky Mihály e. m. ügyész, tanácsbírák választottak meg. Elnök a második napi gyűlést megnyitván, a déli vonattal elávozott, hogy külföldre menjen, mivel ideje nagyon ki van szabva a német császár közeli látogatása folytán. Zajos eljénzéssel kísérte az áldást kívánó egyházmegye közönsége, melyet az ő jelenléte, mint jótevő eső és harmat üdített fel csüggedt aleltségéből.

A közgyűlés a gazdag tárgysorozatot szombat délben végezte el. Délután az egyházi bíróság ülésezett.

Mi legyen Munkács várából.

Munkácsról írják az E—s—nek: Több fővárosi lapban olvastam a munkácsi vársorsát illető közleményeket. E hírek egyike szerint a munkácsi várat, ezt a sok viszonytagságon keresztül ment »sásfészkét« ismét börtönnök akarják használni.

Az igazságügy miniszterium, mely 196.926.56 frtért mondott le a pénzügyi rész-szort javára a várról, már at is adta azt a beregszászi pénzügyigazgatóságnak. E hó 14-től 24-ig tartott az átadás a pénzügyminiszterium a z z a l a m e g g y ö z ö d é s s e l v e t e á t a v á r a t, h o g y a k i n c s t á r r é s z é r e s e m m i m ó d o n n e m t u d n á e r t é k e s i t e n i. Adaktu-ájá hát a honvédelmi miniszteriumnak, k a s z á r n y á u l.

A pénzügyigazgatóság más expedienst nem tudott találni, noha a várat erre sem tartja a legalkalmasabbnak, mert tudvalevő, hogy az itt járt bizottságok, a melyek mindegyike tanulmányozta a vár fekvését és alkalmazhatóságát, sem hülyék intézetének, sem örültek háznak és mert ezzel a tervvel is foglalkoztak, honvédmenedékháznak sem tartották alkalmasnak.

De meggyőződött a bizottság arról is, hogy a várat rombadönteni nem volna célszerű dolog, mivel a mint tudjuk az ezredévi emlék is a várban van s ennek egyes lakosztályaihoz, de meg az egész várhoz is olyan nevezetes történelmi emlékek fűződnek, a melyeket már hazafias szempontból is megőrizni és fentartani hazafias kötelesség.

Honvéd kaszárnyának készítenék tehát elő a munkácsi várat, Ez a legujabb faktum. De a munkácsi vár egészben véve történelmi emlék, a dicső mult emléke, mellyel már többé experimentálni nem lehet.

Itt jártak dr. Chyezer Kornél és Niedermann Gyula a lipótmezei tébolyda igazgatója, meggyőződni arról, vajjon hülyék intézetének vagy örültek háznak nem volna-e alkalmas a vár; arról győződtek meg, hogy erre a célra egészségügyi szempontból nem alkalmas. A tavasszal itt járt Thaly Kálmán is és a kuruçkor e hivatott kutatója s az ő agyában született meg: a magyar »Wartburg« eszméje. A várat Thaly szerint XV. század-beli formálya kelene restaurálni és történelmi emlékek hazafias ereklyék országos tárává kellene átalakítani. Varkapitánysággal kellene ellátni, arra hivatot emberrel élni, a ki tudásával hazafiaságával méltó volna erre. Thalynak ezt az eszméjét annak idején illetékes helyen is helyeselték, hogy miért aludt el, annak titkát boldog isten tudja.

A vár most teljesen jó karban van s e szerint átalakítása illetőleg stilszerű restaurálása alig—alig kerülne többé évenkénti 10.000—15.000 frnál a varkapitányság intézményeivel együtt! És hogy ily összeget ne áldozhasson Magyarországon dicső történelmi emlék fentartására, illoleg egy országos történelmi muzeum megvalósítására: ez meg feltevésnek is arczpirító dolog volna. A magyar Wartburg eszméjét fel kellene tehát karolni és szíjünk lelkünk melegevel rajta lenni, hogy az ige testet öltson.

KÜLFÖLD

A helyzet Ausztriában. Illetékes helyről nyert információ szerint szept. 1-ig a mikor a többség parlamentáris bizottsága összeül, nem történik semmi. A parlamentáris bizottság tanácskozásában fog tulajdonképpen eldőlni a dolog. A kormánynak eszeágában sincs, hogy lekösse vagy teljesen kiszolgáltassa magát a többségnek. A kormány — mielőtt a belügyi politika egyáltalán szóba kerülne — biztosítékot akar nyerni az iránt, hogy egyáltalán számíthat-e minden körülmények közt a többség támogatására és hogy a többség bírja-e biztosítani a parlamentáris munkálkodás nyugodt, rendes menetelét. Ezért is első sorban a házszabályok megváltoztatása, illoleg szigorítása fölött fognak tanácskozni Ausztriában. A házszabályok kétfélék: egyik része állami alaptörvény, melynek megváltoztatásához elegendő a relatív többség. A módosítás csak az utóbbi részt fogja érinteni. Nevezetesen megakarják szorítani a névszerinti szavazással üzött visszaélést. — Most minden alaki kérdésben kérhetnek névszerinti szavazást, akár hármat is. Ezt megakadályozandó oly módon akarják többi között módosítani a házszabályokat, hogy csakis érdemleges kérdésre nézve kérhető névszerinti szavazás.

A parlamentáris bizottság tanácskozása különben más tekintetben is érdekesnek ígérkezik és meglehet, hogy a megegyezés kérdése válik.

Az ujcserek, a kik eddig mindig radikálisok voltak és leszorították az ócséheket, — mostanában igen megokosodtak és békülékenyek; nem akarják a dolgot tulhajtani. A feudálisok, a kik az ujcséhektől annyit szenvedtek, most ezt megakarják torolni és ők szándékoznak az ujcséheket szorítani és ők radikálizmusban tullicizálni. — A kormány körében mindazáltal remélik, hogy sikerülni fog a differenciákat ujcséhek és feudálisok közt kiegyenlíteni. Ausztria jövő sorsa szerdán, szept. 1 én dől el.

A béke veszedelme. Változatosság kedvéért, a görögök újra életeltadnak magukról. Ez a görög-örök esetepaté, melyet hatósági felügyelet alatt tartottak meg, nem tud meghalni. Valóságos tengeri kígyója már az európai diplomacziának, és a Theresanum fiók-diplomatái maholnap tanulmányutra fognak indulni Athénbe, Kréta és Konstantinápolyba, hogy e békealkudozásokon megtanulják, miként nem kell az ő különös, mindig más rovasára dolgozó mesterségüket folytatni.

A görögök ugyanazzal a határozatlansággal, kibuvóknak keresésével akarnak most is eljárni, mint a háboru kitérése előtt. A görög kormány vonakodik a hadikárpótlást illoleg kötelező ígéretek tenni, a kamara pedig most, mikor a legnagyobb szükség van a görög törvényhozás munkájára, nem tud határozatképes számban összegyűlni. A tegnapi kamarai ülést is fel kellett oszlatni, nem előbb azonban, míg a volt tengerészeti minisztert meg nem pofoszták.

Ily idilli állapotok uralkodnak Athénben, Kréta szigetén pedig a nemzetgyűlés a török csapatok visszahívását sürgeti. A Konstantinápolyban nap-nap után tanácskozó nagykövetek sem haladnak munkájukban, mert a portával szemben ellenséges álláspontot elfoglaló Anglia folyton megakasztja az eredményes tárgyalást.

Ily körülmények közt, bacsak az indiai zavarok nem készítenek Angliát okosabb eljárásra, a görög viszonyoknak és belügyeknek elvadulása újabb veszedelmet hozhatnak a szuronyokkal és szövetségekkel szorongatott békére.

Az európai diplomacziának, mely most a levest elsző sok szakács szerepét játssza, erélyes fellépésre kell magát elhatároznia, ha nem akarja azt, hogy a mig a szobában egy tüzoltótestület szervezéséről tanácskozik, a feje fölött folyjujtsák a hazát.

Steinfeld Mihály.

Betegsége.

Az életerős, ifjú nagybirtokos két héttel ez előtt lett rosszul. A kínos betegség ágyhoz szegeste, nem kelt fel többé, nehéz fájdalmaitól megváltotta a halál.

Családjának odaadó gondozással, s az orvosi tudomány minden lehető elkövetett hogy meg menték az életnek.

Minden ismerőse, tisztelője — s az egész város az volt — aggódva leste a javulás híreit. De napról-napra leverőbb jelentések érkeztek a macsi kastélyból.

Közben a rokonság is összejött. A beteg nővére Bécsből, nejének édes anyja, fivestvérei Budapestről. Szombaton este érkezett meg Marienbadból nővére Steinfeld Etelka gr. Zichy Ernőné, akinek azt sürögnyözték innen, hogy Bécsből orvosokat hívjon magával. De éppen akkor a legkitünőbb orvosok közül egyet sem kapott meg. De elhozta házi orvosát dr. Hajcsikot, aki a Marienbadban szintén súlyos betegen levő férjét gyógykezelt. Tegnap reggelre mégis megjöttek dr. Mozzetic és Hammerschlag hírneves bécsi orvosok, utóbbi vér-betegségekben kiváló specialista. De már ők sem tudták a tegnapi reggel végrehajtott műtétnél egyebet elérni, csak azt, hogy ők is konstálhatták a vérinkfekezést.

Kevesse rá bekövetkezett a rettegett halál. Steinfeld Mihály csendesen elaludt, szemét örökre lehunyta.

Szereplése a közéletben.

Steinfeld Mihály Debreczen leggazdagabb lakója, első virilistája volt 14000 frt egyszeresen számított adójával. Övé volt a 4000 holdas macsi uradalom és B-Ujvároson a Kis-Hort, amelyeken mintaszerű gazdálkodást folytatott.

Gazdasági ügyekben első rangú tekintély volt s ismereteit gazdatársainak javára is igyekezett értékesíteni. A debreczeni gazdasági egyesületnek egyik legbuzgóbb tagja, a lötenyész bizottságának pedig elnöke volt. A gazdasági egyesületnél a lötenyészvezet emelése czéljából atyja néhai Steinfeld Ignác emlékére nagyobb alapítványt tett s saját költségen berelt egy kitűnő mént amelyet ingyen bocsátott használatra. Két ezer frtos a lap i t v a n y t tett a debreczeni prot. egyetemre is.

Az Emke választmányi, a debreczeni lovaregylet igazgatósági tagja volt. Ő volt az, ki Debreczen sz. kir. város milleniumi bandériumát szervezte s ezzel dicsőséget szerzett városunknak.

De a mi lelejtethetetlené teszi az ő nevet amiért áldani fogják sokáig, igen sokáig még, az az volt, hogy a szegényeket segítette, nem fordult senki hozzá, hogy ne nyújtott volna segítséget neki. Azért, amíg az ő mai napon mindenki fajtája a veszteséget, mely az ő halálával ért annyi sokat, legjobban, legmélyebben fajtálhatják azok a szegények, mert kiszzenvedett az ő legnagyobb jöltevéjük.

Macsi birtokán cselődségének gyermekei számára iskolát tartott fenn saját vagyonából, tanítót fogadott, szegény gyermekeket ruhákkal, könyvekkel látta el. Áldott legyen érte emlékezte.

Családi viszonyai.

Steinfeld Mihályt testvéreinek, rokonain kívül neje és két kis fiacskája István és Pál siratják. Temetése szerdán délelőtt a macsi kastélyából lesz s örök nyugalomra a Macson épített családi sírboltba helyezik. Az elhunyt tavaly építette és ilyen hamar ő lett annak első lakója.

Tegnap délután érkezett meg az özvegy kérvénye, amelyben a mezőrendőrkapitányságot arra kéri, hogy az új sírboltot a gyász-esetre tekintettel sürögösen vizsgálják meg és annak használatba vételére adják meg az engedélyt.

A család a gyászestéről a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Steinfeld Mihályról született Holtscher Louise, úgy a maga, mint gyermekei: István Ignác Pál és Antal, valamint Winterber Gyuláné Steinfeld Ida Gróf Zichy Ernőné Steinfeld Etelka és az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a felejthetetlen drága férj apa testvér és rokon Steinfeld Mihály Debreczei szab kir város bizottsági tagja, a lötenyész bizottság elnöke-m kir tarti honv. huszár hadnagy e hó 30-án reggel 9 órakor, rövid szenvedés után, életének 31-ik boldog házasságának 8-ik évében bekövetkezett gyászos halálát. A megboldogult földi részei szept hó 1-én délelőtt 1 órakor fognak az ev református vallás szertartásai szerint a macsi családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Aldás és béke poraira! Macs, 1897 aug 30-án.

A temetés.

Steinfeld Mihály temetését szerdán délelőtt tíz órakor az ev ref egyház szertartása és szokása szerint tartják meg. A koporsó felett K i s s Aron püspök mond gyászbeszédet és imát, míg a gyászzenekar S z é l l István kántor vezetése alatt működik.

A debreczeni vasúti állomásról szerdán reggel kilenc órakor külön vonat indul a Macsra, amelyen csupán a temetésre meghívottak szállhatnak fel. A külön vonat kevesse a temetés után indul vissza és délben félegykor érkezik a debreczeni főállomásra.

Steinfeld Mihály ravatáira tegnap este már nagy számmal küldtek koszorúkat.

TARKA-ÉLET.

Nagy kényelem.

Oh aldozzal, jó aggegénység,
Hymen rózsás oltarain.
Van köztetítő már elég, ki
Hejytedd mindent megcsinál.

Ha feleség kell: ott a schadchen,
A nyilvános, meg a magán:
Jól tudja mind; melyik leánnyal
Lesz majd gyönyörűds a magany.

Az esküési ügyvivőse,
Lótás-futástól megkimél:
Ökmányokert helytedd ő jár
Hűségesen mindenkinél.

A hivatal, club és a ballet
Ha otthonodot elszakít
Kegyetlenül, csak légy nyugodtan,
Itt is talál nőd valakit.

A házasság, jó aggegények,
Manapság roppant kényelem.
Nem kell hozzá, valóban, semmi
És legkevessebb — szerelem.

Sebestyén diák.

Hogy vándorol egy szál virág.

— Meséli egy napraforgó. —

— De rengek példány napraforgót visel mondja a szép menyecske és én pár perc múlva ott diszelegtem. hová igazán vágytam, hol végre megpihenhetek, ahonnan már nincs tovább vándorlás.

Rémítő is volt az én mai utam, hány gomblyuk és női kebel diszítője voltam én — s halgattam a különféle szívek dobbanását és ellestem az érzéseket, oh miért is tettem ezt — nem tudnek hinni többet... Csak most lettem nyugalmat, hogy egy hű hitvesi szíven kaptam helyet, hol nincs tetteles, ravasz ál-nokság.

Kora hajnali órában midőn még alig pítymallott, egy ábrándos fiatal ember keze elválasztott törzsömtől s boldog tekintettel mosolyogva rám, szerelme leendő hírnökére s vitt magával egy kis házacská zöld zsalus ablakába, neki...

Hogy lássa meennyire gondolnak rá s ösmerik kedvenc virágát, mert szeretik...

Hat órakor reggel kis fitos orru szőszke baba tekint ki az ablakon s meglátva szerény személyemet, örömmel fog kezei közé s pohárba tesz, hisz Guszti az imádott hős a legdivatosabb jogonc, ez örült kis szív egyedüli kulcsosa csak ezen fajta virágnak örvend s mi boldogság lesz őt örvendezni látni.

Kilencz órá felé arra menet kénytelen Guszti ur köszönni a kiálhatatlan bakfiscnek, ki órák hosszat lesve várja már őt az ablak zsaluja mögött.

Kedveskedve int s Guszti kénytelen oda menni, édes, lángoló szavakat váltani, holott lelke messze-messze barangol a szép özvegy asszonynál kinek bogár fekete szemek képezik az ő kezér csillagát s az ő vonalmát elérni megnyerni ez vágyainak netovábbja. — A kis lányka remegő kezekkel tüzi a kabátja szerény személyemet, elpirulva a kedves férfi arc véletlen érintésétől. S míg ő reá — az a szép menyecske örömeire gondol a napraforgó miatt.

S mindezt át kellett éreznem a szívek érzéseit melyek mindig tetetessel és mások iránti szerelemmel voltak teli... Hát nem lelek igaz szívre őszinte érzelmekre soha?

Guszti ur alapos szemügyre vett, s miután szép példánynak talált sietett velem az özvegy egy kegyes mosolyát kinyerni s boldog kézzorítással reménnyel teli távozni egy fél órai udvarlás után.

Az özvegy szépség kis kezébe tartott sohajta gondol urra, kinek kedvence én vagyok. A snájdig huszár hadnagyra kinek közeledő sarkanyu pengése megremegetti a szíveket. Kopogás hallik s jön Pityu az ellen állhatatlan hadnagy s kellemesen telik el az óra — telve lángoló érzelmekkel csók, suttogás, forró kézzorításokkal. S midőn a bucsu csók elcsattan kecsesen tüzi a hadnagyí vál-rózsához a napraforgót a szép özvegy.

Pityu a lépcsőn haladtában veszi észre, hogy sok idő telt el s bosszusan gondol ra, hogy ez alatt az újságíró mennyi ter előnyt nyerhetett a szép Natuzsnál a kávéházi tündérről kinek zemei égő paraszak beszéde kadves bár, de neki nem hodól. S az a fakó újságíró tündeti ki ő a snájdig tiszt elött.

Sietve nyit a kávéházba tüzei az ellen állás s a hadnagy ur igazán szerelmes lesz egy kaszirnőbe.

Ott ül a tükrös Cassába a beszélde szemű, eper ajku kő szobor, meg se mozza a fess tiszt hajlongására és ez ellen állás tüzei a hadit a dou Juant és addig igyekezik hódítani míg maga hódította lesz. S a lány ábrándozik, gondolkodik é fényes körben egy száirke fakó emberről, kinek kedvence én vagyok a napraforgó — s ki hozzá nem jár udvarolva, de óvja, tanítja s igyekszik őt megmenteni a veszélyektől. Elpanaszolja neki csalódásait, keservet, ábrándjait, hogy mint szeretett és mint családót.

Ő nem tehet róla, de nem részvét vonzza őt ezen ábrándos emberhez, de a mit az nem is sejt, a szerelem...

A hadi átnyujtja a szép virágot s örvend a mosolyért, mely érte a szép arczon elvonul, pedig e mosoly másnak szól, annak, kinek e virág öröme lesz. És ebed után midőn vége a nehéz feladatnak s a poros re-daktióból kijön kavézni a fakó újságíró. Örömmel nyujtja kedvenc virágát a nő és a férfi örvendve veszi át és elábrándozik azon, kinek ő annyi annyi virágot vett egykoron s kinek kedvence a napraforgó volt...

S a leánynak e gyengéd figyelméért ajka köszönetet rebeg és leül újra egy sarokba s ábrándozik... elmúlt boldogságom.

A kis virág ott virul a gomblyukban, míg egy szép menyecske ott észre nem vette s mert az emlék s a virág ott megbecsülve lesz igaz tisztelettel nyujta engem a fakó újságíró oda, hol egymást megértő két szív dobog, tele egymás iránti szerelemmel s melynek hűséges dobbanása végre megnyugtát engem annyi annyi vándorlás után. Nyugtót lelek, egy igaz hitvesi szíven...

Anti bácsi.

Ujdonságok.

* **A városi közigazgatási bizottság ülése.** A rendes körülmények közt 5-én megtartani szokott városi közigazgatási bizottság ülése, mivel 5-ike vasárnapra esik, 6-án tartatik meg.

* **Hivatal átvétel.** Simonffy Béla dr. kir. ügyész szabadságideje letelven, hivatala vezetését a mai nappal átvette. — Boldizsár Kálmán dr. t. kapitány az iparügyosztály vezetője, tegnap megkezdte hivatalos működését.

* **Vasuti szerencsétlenség.** Tegnap d. e. összeütközött a Debreczenből induló 1761 sz. tehervonat az 1679 sz. tehervonattal a n. karolyi állomásnál. A szerencsétlenség híre a debreczeni áll. főnök Boczan Elemér nyomban elindult vasuti munkásokkal egy segélyvonaton az ügy megvizsgálására. A szerencsétlenség a jelző készülék helytelen felállításából eredt, mert a pálya nem volt szabad midőn a jelzett vonat berobogott és a jelző nem volt tilalmasra állítva, holott még a pálya nem üres, nem szabad bemenni. A szerencsétlenség alkalmával mint magánúton értesülünk T e n y e i fékezőnek a czomója tört el. — H a g y a k István fékezőnek a karja sérült meg súlyosan, több kocsi teljesen összetört. Remélhetőleg illő büntetését megkapja az, kit a vétkes mulasztás vádjá terhel.

* **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** A megyei közigazgatási bizottság ülése jövő hó 13-án lesz.

* **Egy pillanatnyi felhevülés vége.** A harag percznyi fellobbanásának áldozata holtn fekszik a kórház bonczasztalán s a bűnös a lelkiismeret mardosásával keblében valja be tette vizsgálóbíróinak. Mit er már a töredelmes vallomas mit ér a megbánás a halott erre fel nem tamad és azon nagy testi szenvedést sem csökkenteni mely az ütest követte. A maci pusztán H a r a n g i József béres ütötte föbe, az őt szidalmazó F á t y o l Mihály bérést egy csapóval úgy, hogy azóta eszméletlenül fekvő haláláig a kórházban az első segélyt a vérbe fagyott embernek Dr. Losonczy Almos megyei főorvos adta. H a r a n g i rögtön letartóztaták.

* **Tizenhárom lopás kiderítve.** S »a rendőrség erélyesen nyomoz« szoktuk írni a különféle lopás hírek szavai gyanant, nyáron gyakran elkövetett lopások alkalmából s mi, kik éber figyelemmel kísérjük mindig a rendőrség minden tetteit, mi, ki igen gyakran éles kritikát gyakorolunk felettük, előismeréssel adozunk azon szép eredménynek, melyet a rendőrség ezen sikerült fogással fejeztetett. És a siker orozsláncsere a vizsgálatot és nyomozást sikerrel és erélytel vezetők E r d e l y i rendőrfővezető, kik egy győngye nyomnak alig nevezhető valamin indult után, hogy végül 13 lopásnak a tetteseit kerítse kézre, sőt az ellopott dolgok egy részét is sikerült kézrekeríteni. Bent ül most a rendőrség börtönében a három reményteljes esemete külön-külön cellába zárva a vizsgálat befejeztig. Maga a dolog kiderítése is érdekes s csakis terszűke miatt nem írunk bővebben róla. A fő az, hogy B a n c s Sándor 15 éves. P a l ó c z Gábor 13 éves és K o v á c s István 18 éves suszter masok E r d ő s Béla cipész mesternél s üre: óráikban Debreczen legveszedelmesebb tolvajai voltak. Lapunkban annak idején írtuk a lopást özv. Izraelné fodrász üzlet tulajdonosnénál. A nyomozások eredménye a 3 fiujbeösmérése a lopott tárgyak meglevő részének előkerülése 67 frt 61 kr. készpénz visszaadása a káros nőnek és még 12 lopás kiderítése, melyek mind a tánczkolombá járó Bancesot terhelik legjobban. Holnapi számunkban az esettel részletesebben fogunk foglalkozni, most csak azt soroljuk el, hol lopott. T r u m v i r á t u s B a n c s valja, hogy lopott. K o h n Manó fűszerestől gyufát, szubiczkot, szivart. Esténkint a házakról nyitva feledett ablakokat szedtet le és az üvejét a mestersegen használta fel a rámt eltűztele. A kofaktól lopott gyümölcsöt. A N. mester utcán 2 szatcsos boltból körö fűveket s azok egy részét mását eladta, másik rész a padon van. A kis hatvan-utczai házban G e l b e r g e r től paplant hálóinget. Csokonai-utczán

E l b o g e n szatocstól 15 frt készpénzt. A reál iskola pinczejéből könyveket. A Garai-utczáról tajt pipát lopott. Az esetet ho nap bővebben fogjuk leírni.

* **Országos Hírmondó.** A hivatos lap vasárnapi száma közli a keresk. miniszternek engedély okirátát, amely Országos Hírmondó hálózat létesítésére hatalmazza fel a Telefon-Hírmondó részvénytársaságot. A szadzad emez egyik csodája csak most fog érvényesülni igazában, m i d ő n a központban kimondott szót, elénekelt vagy hangszeren megpendített hangot, vagy az opera és népszínház előadását ugyanabban a pillanatban fogják hallani ezren és ezren, nemcsak a fővárosban és környékén, hanem a távol vidékek is bármely pontján, a hová az Országos Hírmondó a maga vékony drótszála it kiterjeszti.

* **Roland jutalma.** Ösmeri őt a városban mindenki, hisz a legkomorabb embert is képes megnévetetni játékaival. Tegnap volt Rolandnak jutalom játéka a közönség daczára hogy 30-ika és hétfő volt zsufolásig megtöltötte az orfeum helyiséget s mulatott az ő sikerült kuplén zene imitálásán na meg force darabjan a R i p a c s o n. A szünet alatt az öltözőben megható jelent folyt le Angelotti a meghívott újságírók előtt nyújtotta át ajándékát egy szép arany emlékérmét szép beszéd kíséretében buzdítva őt továbbra is azon a téren, a melyen elindult az előhaladásra. A könyvek közt befejezett beszédet s az ajándékot meghatva köszönte meg a jutalmazott. Az igazgató ezután mellére tűzte az ermet s kívül a Magyarai testvérek rázendítették a Rákóczy indulót. Szívölő üdvözölték ezután a jelen voltak Rolandot s ő fellekesedve és vígan játszott tovább a közönség ováció és zajos tapsai között.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon t. kollegáim, barátam és ismerőseimnek, kik nőmnek végtisztelességétélénél f hó 29-én megjelenni szivesek voltak s ezzel fájdalommat enyhítették fogadják ez uton őszinte köszönetem kifejezését. Debreczen: 1897 aug 30 E r r o v i s Gyula máv ellanór.

* **Felnőtt valamint kiskoru** dadogók és hebegők tanítását úgy helyből, mint vidékről elvállal a bárány utczai titanító d. e. 11-1-ig es d. u. 5-7-ig.

x **A Magyar Zeneiskolában** Budapest VII. ker. dohány-utca, 2 sz. II. em. a beiratkozások megkezdődtek. — Beiratkozhatni naponként d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5-ig. Beiratási díj az előkészítő és a négy rendes osztályba 3 frt. Havi tandíj 4 frt. Beiratási díj a kiművelési és ének osztályokba 5 fr. Havi tandíj 7 frt. Fűtés és világításért egész évre 2 frt fizetendő. a) T i s z t e l e t b e l i t a n a r o k : Id. Ábrányi Kornél, Bartalus István. b) R e n d e s t a n a r o k : Armandola Aranka (zongora), Bárlossy Irén (ének), Faludy Karoly (hegedű), Hikkisch Henrik (tarogató), Hochhalt Ferencz (zongora és zenetörténelem), Káldy Gyula (ének), Keszmárky Árpád (czimbalom), Kuliffay Izabella (zongora), Pichler Elemér (fuvola), Riedl Nandor (hegedű), Schnöller Lajos (zongora, orgona, karének, kamarazene és zenekari játék), Vavrincez Mór (zeneelméleti és összhangzattan) Valdmann Albert (hegedű), dr. Veszely Ödön (költészetten és paedagogia), Willmóthi Bódog (gordonka és zongora). — Felnőttek számára külön esti tanfolyam. Tájékoztató értesítőt kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság: Dr. Veszely Ödön titkár. Káldy Gyula elnök. Schnöller Lajos igazgató.

Táviratok.

Országos hírmondó — felügyelet mellett.

Budapest, aug. 31. (A Debr. ered. táv.)

Az egész fővárosban felháborodással beszélnek a kormány legújabb rendeletéről, amely amit az egyik kezével adott, a másikkal lesújtja az. Nevezetesen a hivatalos lap vasárnapi száma hozta a kereskedelmi miniszter engedélyokirátát az Országos Hírmondó hálózatról. Ennek előnyeit azonban teljesen illuzoriussá teszik az engedély okirat feltételei. Nevezetesen a

háboru, lázadás vagy egyéb hasonló esetekben leendő beszüntetés jogán kívül kikötötte a kormány, hogy a Hírmondó utján közzétett közléseket tartalmazó lapokat be kell küldeni a belügyminiszteriémhoz, a budapesti kir. ügyészséghez, a pénzügyminiszteriumhoz, a honvédelmi miniszteriumhoz és a es és kir. IV. hantestparancsnoksághoz (!). A Telefon Hírmondó utján közlendő hírek előzetesen leirandók s a felelős üzletvezető s a közlemény kimondója által sajátkezüleg aláirandók. A kormánynak joga van híreket általa kivált alakban közzététetni s ily közléseknél állami közeg jöhet oda ellenőrzésre. A felelős üzletvezető alkalmazása a belügyi s a kereskedelmi miniszterek jóváhagyásától függ. A legkülönösebb intézkedés az, hogy a Telefon hírmondó munkatársai s egyáltalában összes alkalmazottai a rendőrségnek bajjelendők s csak azok alkalmazhajók a kik elldn a rendőrség kifogést nem tesz. Tudvalevő, hogy a Hírmondó teljesen újság jellegű intézmény, abszordum tehát béke idején nagyobb felügyelet alá helyezni, mint a hírlapok vannak s hallatlan dolog, hogy a f e l e l ő s üzletvezető személyének megválasztásához jóváhagyás szükséges, sőt még a munkatársakat is kifogásolhatja a rendőrség. De teljesen végrehajthatlan is az eugedélyokirat. A Hírmondó ugyanis hangversenyeket és színházi előadásokat is is közvetít, ezek előadóira is ki kell kérni a rendőrség jóváhagyását s ezek is kötelezettek hogy dalaikat előbb beírják és aláírják. Ezek a kérdések f o g l a l k o z t a t j á k ma a főváros politikai és jogászokait. Beszélnek, hogy az országgyűlés megnyitása után interpellációt intézzenek a kormányhoz, mint azt a helyi Hírmondó engedélyezésekor Keglevich Istvan gr. tette a főrendiházban.

A flumei állapotok.

Budapest, aug. 31. (A Debr. ered. táv.)

A kormány elhatározta, hogy a bünvádi perrendtartás életbe léptetéséről szóló immár szentesített törvényvel feikavart flumei zavaroakat F i n m e közjogi helyzetének állandó rendezésével fogja elnémitani. Tegnap tudvalevőleg fennjárt a miniszterelnöki palotában dr. Gaál Tibor min. tanácsos kormányzóhelyettes s utját mérvadó körökben ezzel a tervvel hozták összekötetésbe. A terv részleteit még hamály borítja de annyi már ma is világosab látszik, hogy F i u m e kir. i á b l á t nem fog ugyan kapni, de autonómája több iekintetben tázulnt fog.

Királynapok Tatán.

Nemcsak a tatai Esterházy kastélyban készülnek lázasan a hadgyakorlatra odaerkező koronás vendégek fogadására, hanem maga Taja Tóváros is nagy buzgósággal iparkodik minnél fényesebbé tenni az uralkodók fogadó ünnepségét.

A királynapok alatt ő felsége a szokásos rendben fogadja a felekezettek, törvényhatóságok, tanintézetek és kamarák küldöttségeit.

A IV. és V hadtest hadgyakorlatát Tatánál a következő rendben fognak lefolyni.

Péntek, szept. 10. Dél előtt 10 óra 30 perczkor ő felsége elutazása a bécsi állami pályaudvarból Tatára. Delután 2 órakor megérkezés Tatára. Itt fogadás a táborkar főnöke, a főispán, az alispán, Komárommegyének egyik küldöttsége és a helyi hatóságok fejei által. A tisztek teljes felszerelésben, a polgári urak diszben jelennek meg. Fogadás után bevonulás a hadgyakorlat fővezetőségének hadiszállására a tatai kastélyba. Itt egy diszszázad van felállítva. A főhadiszállás előtt várakoznak ő felségére az összes szolgálatmentes tisztek és helyi előkelőségek. Szombat, szept. 11. Háboruszerű hadgyakorlatok a IV. és V. hadtest között. A lovasság összeütközése.

Vasárnap, szeptember 12. Reggel 5 órakor esendes mise a piarista templomban. Delután 4 órakor a nemet császár és a porosz király ő felségének megérkezése. Fogadás a pályaudvaron az összes jelenlevő és szolgálattevő főherczegek, a mellérendelt diszkisérlet tagjai, Komárommegye fő és alispánja és a helyi hatóságok fejei által. A tisztek teljes föl-

szerelésben, a polgári urak díszben jelennek meg. Ezután bevonul a német császár ő felségének szálló helyére, a tatai kastélyba, mely előtt a helyi hatóságok fejei, a szolgálattevő tiszték és a díszszázad foglaltak helyet.

Hétfőn kedden és szerdán, szept. 13—15-ig hadgyakorlatok Tatán a IV. és V. hadtest között.

Szerdán, szept. 15-én, délután 4 órakor, a király látogatása Mohácsra. (Megérkezés szept. 16-án éjjeli 2 óra 30 perczkor). Délután 4 órakor a német császár elutazása Mohácsra (Megérkezés szept. 16-án 2 óra 40 perczkor éjjel). Az összes kísérlet tiszta elutazása 4 óra 30 perczkor. (Megérkezés Budapesten 6 óra 5 perczkor.)

Vasárnap, szeptember 19-én. Ó felsége megérkezése Budapestre.

Hétfőn, szeptember 20-án. A német császár megérkezése Budapestre.

A német császár budapesti időzése alatt rendezendő ünepségek pontos programját meg nem állapították meg.

Az új Eldorádó.

Az aranyország: Newyorkból jelentik: Ujabb ismét az aranykeresők érkeztek vissza — Alaszka felszigetéről. Ezek egyhangúlag megerősítik a Klondike folyó vidékének aranybőségéről elterjedt híreket. Holnapra várják a Portland hajó megérkezését, mely másfél millió dollárt érő aranyat hoz. Az aranyország fővárosának, Dawson City-nek most 2500 aranykereső lakosa van.

[Bud. Hirl. aug. 29.]

A gyors és váratlan meggazdagodás a nyomorban színlődőknek örök alma. Az emberben szunnyadó ösztön a jöltét, a pénzen megvásárolható élvezetek csábító volta egyre foglalkoztatják a szegény, vagyontalan embert. Természetes tehát, hogy oly alkalmak kor, mikor egész váratlanul a gazdagságnak egy egészen ismeretlen s még le nem foglalt forrása nyílik meg: a nyomor birodalmában ez forradalmat okoz s a szűkölködők ezrei elérkezettnek vélik a meggazdagodás óráját. Ilyen váratlanul fölfedezett meggazdagodási források az aranybányák és gyémántmezők. Ebben a században már négyszer látta be a világot a hír, hogy egy eddig hozzáférhetetlen s kiaknázatlan területen mesés kincsreket hozott a veletlen fölszínre. 1849-ben a kaliforniai aranyterület fölfedezése ebresztette fel két világreszben a meggazdagodás lázát. — Egy S a u t e r nevű nyugalmazott százados fedezte fel a Kaliforniai talajában rejlő kincseket, melyeknek vonzóereje az eddig gyérén lakott, ipar és kereskedelem nélkül szűkölködő országból rövid idő alatt virágzó, óriási forgalmu és gazdagságu államot alkotott. Mar az első hírre két millió ember kerekedett utnak Kalifornia felé s midőn az új kincsforrás termékenysége egyre nagyobb arányokban nyilvánult, Kalifornia még evőkig az európai kivándorlók igéretföldje lett. Negy év múlva azonban versenytársa akadt az ausztráliai Új Dél-Wales tartományban, mely még gazdagabb kincsforrás hírére kapott. Ezelőtt néhány évet pedig az újonnan fölfedezett dél-afrikai gyémánt mezők deljes varázsa hatott el a föltömb legvárosi részeibe. A gyors és munkanélküli vagyonszerzés fantóma újra behatolt a nyomor és inség tanyába s hívó szavára óriási tömegben mentek a reménykötők a velt boldogság s rendszeren új nyomor földjére.

Ez a jelenség most napjainkban is megnövekedett. Egy új Eldorádó közölnék mesés híreket a lapok. Ismét Amerikában bukkant fel ez a mérhetetlen gazdag aranyforrás. — Alaszka felszigetén, Észak Amerika északnyugati nyúvanyan nagy aranymezők vannak, melyeknek létezéséről eddig mit sem tudott a világ. Alaszka már a sarkköri égöv területébe tartozik s így éghajlata viszonyai nem alkalmasak a magasabb kultúra kifejlődésére. Gyereken lakott, barátságos ország, melynek mostoha időjárása ugyancsak meg fogja pró-

balni az aranykeresők kitarását és edzettségét. Mindez azonban eltűnik az aranyért sóvárgó tömeg szemében, úgy hogy Észak Amerika nyugati partjának s különösen Szan-Franciskónak kikötőiből ezrével szállnak tengeterre a kivándorlóktól zsufolt hajók. Annyi hajó azonban nincs is, hogy minden kivándorló rögtön utra kelhessen s így a nép ezrével tolong a kikötőkben, megrohanva minden kis bárkát, vagy más járművet, melyeken pedig csak a legnagyobb veszélyek között s óriási szenvedések árán lehet a part mentén Alaszka jutni. Szan-Franciskó újra átéli a negyvenkilencediki arany napok izalmait. — Csak hogy most nem az érkezők, hanem az indulók városa. S már itt az indulásnál nyilvánulnak azok a jelenetek, melyek az aranyasók világának híressé lett borzalmaiként járnak szájról szájra. — A meggazdagodás sóvárgása kivtközletti az embert nemcsak a mi voltából s erkölcsi és állami törvényt nem tisztelő allattá teszi. — A családi kötelek megszűnnek s nem egyszer történt meg, hogy fiu az apját megölte, csak hogy ennek pénzével az arany országba vándorolhasson. Az emberiség sörpredéke elárasztotta Szan-Franciskót s az időt, míg hajóhoz jut, mely átszállítsa Alaszka, ez az internacionális cseles-lék arra használja, hogy a szan-franciskói bűnkrónikát minél változatosabbá tegye.

Nem lesz érdektelen megismerkedni az új Eldorádóval s megvizsgálni, vajon érdemes e, hogy annyian törjék magukat utána, elhagyva családot és hazát s kiszolgáltatva magukat a természeti elemek mostohaságának s az emberi bűn és aljasság önző cselekvéseinek.

Az újonnan fölfedezett aranymezők Alaszka főfolyójának, a Yukon-nak völgyében fekszenek. 1800 méternyire a Yukon torkolatából a Szarvas-folyóval való egyesülésénél vannak a gazdag aranytartalmu aluminium-bányák. Ezzel az újabb időben oly divatosá vált érezezel társulva lép fel minden idők hálványa, az arany. És pedig újabb hírek szerint, sehase sejtett mennyiségben. — Alaszkaiban mindedig csak laposfejű indiáncsapatok, néhány eszkimó meg mulatt tartózkodott, ma pedig már a Szarvas-folyó partján egy új város: Dawson-City emelkedik Szan-Franciskó, Melbourne, Johannesburg után a negyedik arany-metropolis. Amerikai lapok szerint Dawson-Cityben már modern hotelek, bankok, kaszinók, hírlapok vannak, ami ha egy kis amerikai nagytás is lesz de ez legalább fogalmat nyújt arról, milyen lesz rövid idő múlva az új Eldorádó fővárosa.

Ha igaz az, hogy az új aranyország minden eddigi fölfedezett kincs-rejtő bányát gazdagságban messze fölülmul, viszont az is tény, hogy egyik se volt oly nehezen elérhető s oly mostoha klimatikus körülményeknek alávetett vidéken, mint az alaszka. Az oda való utazás nagyon hosszadalmas, költséges és csak nyáron, a jég elolvadása után kezdetű meg.

Két utvonat közelíthető meg Dawson-City. Az egyik Quebecből Kanada fővárosából indul ki, honnét a kanadai Pacific vasuton 16 livre sterlingert Vikióriába vagy Vancouverbe, a Csendes-tenger partjára lehet jutni. Innét gőzhajók közlekednek a Behring-szoroson át a Yukon torkolatáig, mely azonban csak július elsejétől jégmentes. Ha tehát a folyón lehet közlekedni, akkor meg kell tenni az ezernyolcszáz kilométer hosszú hajóutat a torkolattól, a Klondikeig a Szarvas-folyóig, ami 18—20 napig is eltart.

Ez az út csak júliustól szeptemberig használható s legalább hat hétig tart. A másik út Vancouverből Juneaubá, egy a nyugati parton levő kikötőbe visz, honnét nehez és faradalmos hegyi utat kell megtenni a Yukon-forrás távág. Miatan a Yukon-völgyén fölfelé haladva a Horse-Rayido via Kataraktáig ért az utazó, itt hajóra szállhat s a folyón lefele cselhoz éhet. Egyik út sem valami vonzó kellemes nyitánya alig három hónapig járható, a szárazföldi pedig, egyes utazók levelei szerint végtelen faradalmos.

A Kordillerák kopár sziklái, uttalan me-

redélyei sohse szűnetelő akadályokat tárnak az alaszka expedíciók elé. Sokan, akik rész önbizalommal, vidáman és reményteljesen indulnak utnak, már az út felerészén kidőlnek, sohse látva a családi reményekkel kecsegtető igéretföldjét, sőt hazájukat se.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szuperfoszfátot vagy Thomas salakot alkalmazunk-e őszszel.

— A «Debrecezen» eredeti közleménye. —

Örömmel konstatalható, hogy a foszfór tartalmu műtrágyák használata évről évre terjed, s így remelhető, miszerint elvégre is megfogy az időt a mikor azok használatának fontossága általános el fog ösmertetni. Gazdáink mindinkább arra a meggyőződésre jutnak, hogy hasznossal gazdalkodni a mai meg mindég elég nyomott árak mellett, csak úgy lehet, ha minél többet termelünk egy és ugyanazon területen már pedig a legjobb istálló trágyázás mellett is talajunk foszforsavtartalma, különösen belterjes gazdasági mód mellett folytonosan apad, holott éppen a talaj förtartalmá van elhatározó befolyással a termés nagyságára. A termelési költségeket apasztani alig lehet, sőt különösen az agrar szocializmus behatása alatt az inkább fokozódik nem marad más hátra, mint aránylag csekély többlet kiadásal a termés nagyságát jelentékenyebben fokozni, ugyanezen csel elérésére az állattenyésztésnek is nagyobb mérvben felelősséget ajánlják s méltán is, e tekintetben mutatkozik is haladás habár gazdaságaink legnagyobb részének állat állománya még mindég nem elegendő nagy, a mi leginkább a takarmányhiányban leli magyarázatát. Pedig ha retjeinket jobban apolnók, ha vízlecsapolás, boronálás, trágyázás által csak természet fokozók, úgy mindjárt több takarmány állana rendelkezésünkre s jobb és több állatot lehetne tartanunk.

A réteknek őszszel való trágyázására leginkább a Thomas salak ajánlíható. A humuszban többnyire gazdagabb és nedvesebb rétek talajának magasabb savtartalmá a Thomas salaknak nehezebben oldható foszforsav tartalmát is elég jól oldja. Szántóföldeken azonban a Thomas salak foszfór saé tartalma sokalta nehezebben és lassabban oldódik, s ilyen helyeken határozottan előny nyújtandó a vízben oldható foszforsavat tartalmazó szuperfoszfátnak a mely a vízben oldódván egyenesen oszlik el a talajban, s így a gyökérzet által teljesen kihalasztatik. A nehezebben oldható Thomas salak foszforsav tartalmának sokalta csekélyebb mennyisége használható fel a növényzet táplálására egy és ugyanazon idő alatt, a mit bizonyít számos kísérlet azon eredménye hogy Thomas salak után csak fel olyan többlet erejét el mint a szuperfoszfát után. Természetesen salak és alak között is különbség van, s csak az a salak ér valamit, a melyik magas perzent citrátban oldható foszforsavat tartalmaz. A Thomas salak citrátban oldható foszforsavjának kg-ja helyben Bubenben 12 krba kerül, a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavjának kg-ja ellenben körülbelül 23—23 1/2 krba kerü a rendelkezési állomáson. Látszólag tehát a Thomas salak jelentékenyebben olcsóbb a szuperfoszfátnál s így kérdés miért ajánlja a közlemény inkább a dragább szuperfoszfát használatát.

E kérdés eldöntésénél tekintetbe veendő mindenek előtt az illet növény fejlődési időszakának tartama. A tavaszi növények a minők a zab árpa ezukorrépa takarmányrepa stb trágyázásánál a Thomas salak szóba sem jöhet, mert sokalta lassabban oldódik sem hogy a rövid fejlődési időt igénylő tavaszi növények hasznát vehessék. A tavaszi növények műtrágyázásánál tehát a szuperfoszfát a Thomas salak egyáltalán nem versenyezhet.

Az ősz veteményeknél ily határozottan nyilatkozni bajosabb a jóval hosszabb ideig tartó veget átió ideje alatt különösen ha a ta-

aj homokos és humusos a Thomas salak is inkább oldódik. Középkötésű vagy éppen kötött talajokon azonban a szuperfoszfátnak határozottan előny nyújtandó, már csak azért is mert részben egészben oldódván, már öszszel megjavítja a vetéseket, a melyek így azután igy erőteljesebben mennek neki a télnek s tavaszszal is jobban fejlődnek. Főleg abban az esetben ha előzőleg az illető talaj csak istálló trágyát kapott s foszfor trágyázásban nem részesült, a Thomas salak a legtrikább esetben fog haszonnal járni eredményt felmutatni, az ilyen talajokon csak szuperfoszfáttal tehet eljény kedvező eredményt ezzel is csak akkor, ha nagyobb mennyiséget adunk, nevezetesen legalább 40 kg oldható foszforsavat hektáronként. Míg jobb talajokon holddn 1 m m 16 % szuperfoszft át biztósítja a jó eredményt, addig a rossz kötött talajokon 2 m m és szükségeltetik hasonló eredmény elérésére. Részemről a Thomas salakkal trágyázást csak olyan esetekben ajánlhatom a midőn a talajt nagyobb mennyiségű reserve tápláló anyaggal akarjuk ellátni igy pl luczernások készítésénél, a hól hejyen van, hogy a Thomas salak több évre kihatóan javítsa a termést. A gabonaféléknél a gazda nem azért alkalmaz műtrágyát, hogy annak eredményét két három év múlva lássa, de látni akarja már a legközelebbi aratás alkalmával, ezt pedig a Thomas salakkal nem hanem csakis a szuperfoszfáttal érheti el.

Az eddigi kísérletek azt bizonyítják, hogy Thomassalakkal kétszer annyi kell, mint a szuperfoszfátból s így azután a szuperfoszfát használata nemcsak eredményesebb de a legtöbb esetben tényleg is olcsóbb a Thomas salak használatánál. Függetlenül az illető terület s a gyár közötti távolságtól. Míg ugyanis a szuperfoszfát ara mindenütt egyforma a mennyiben a szállítási költségeket a gyárak viselik, addig a Thomas salak ára a távolság szerint változik hazánkban pl. 2 frt 60 — 3 frt 20 kr között, a mely körülmény a szuperfoszfát javára nagyon megkönnyíti a számítást. Ha pl a 17 ezirátban oldható foszforsavat tartalmazó Thomas salaknak vagononkénti szállítási költsége 65 frt-ig egy kg foszforosav a rendeltetési állomáson 15.8 kr. 15 salaknál 16.4 kr./lyen helyen tehát a Thomas salak miután kétszer annyi szükségeltetik belőle mint a szuperfoszfátból — ez utóbbinál tényleg is drágább.

Az előadottakból tehát az következik, hogy a szuperfoszfátot öszsziek alá is ugyanazon kiadással de bizonyos legalább kétszer akkora haszonnal lehet alkalmazni mint a Thomas salakot.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 30

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	—	13.55—12.60
"	76	12.15—12.25	80	—
"	77	12.30—12.35	81	12.60—12.65
Pestvidéki	78	12.40—12.45	82	12.50—13.75
"	79	12.30—12.35	—	—
Fehérmegyei	76	11.30—12.30	80	—
"	78	12.30—12.40	82	12.55—13.60
"	79	12.45—12.50	—	12.55—13.55
Bácskai	76	11.55—12.25	80	—
"	77	11.40—12.35	81	12.60—12.65
"	78	12.10—13.45	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	9.00	9.10
" másodrendű	uj	—	8.90	8.95
Árpa takarmánynak	uj	60—62	6.50	7.00
" égetni való	uj	62—64	7.20	8.00
" serfőzdei	uj	64—66	8.—	10.00
Zab	uj	39—41	6.30	6.50
Tengeri búzási	uj	—	4.95	5.50
" más nemű	uj	—	4.35	5.35
Repeze búzási	uj	—	12.20	13.00

Sertés vásár.

aug. 30

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz dáronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 00—55 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm súlyban) 53—54 krajczárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi aug. 28-ik napján volt készlet 30.811 darab, 1897 aug. hónap 28-ik felhajtott 649 drb, 1897 aug. hónap 29-ik napján elszállított 478 drb 1897 aug. hónap 30-ik napjára marad készletben 30.982 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata élénk.

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)

Írta: **Somodi József.** 5.

— Dehát komám uram, — ha az oláhok olyan sok kegyetlenséget, gyilkolást követtek el Erdélyben — hogyan szabadult meg közülök?

— Bizony roppant nehézségek között. Általán, éjjel jöttünk többnyire. Szegény Mariskát feltettem legjobban; hogyha elfognak, — irtóztató! — mi lett volna e szegény leányból.

— Ha asszony volnék, — legyen áldott az urnak szent neve, hogy annak nem teremtettem! — bizony sóbálvánnyá lennék azonnal, mint hajdan a Lóth felesége, hogy komám ilyen iszonyu dolgokat beszél. De az nem lehet, nem lehet.

— Hát azt gondolja Magyar Tamás uram, hogy én és ez árva leány csupán barátságos látogatásból jöttünk Erdélyből Magyarországra?

— Emlékezzék a szavamra, hogy rövid idő múlva Magyarországra is betör az ellenség.

— Ne rémítsen kedves komám. Mert bizony még meg nem tudom tölteni a fútamot s ki nem tudom köszörülni rozsdás kardomat; melyeket — a feleségem beszéde után — épen az imént akartam megeselekedni.

— Hát már itt is haj van, hogy komám puskát tölt, s kardot köszörül?

— Istennek hála! nincs biz itt. De hát én nem tudom: kezdek a feleségem szavának binni.

A menyecske kis fiának fehérneműt varrva, s olykor leleketét is visszafajtvá, némán hallgatta a beszélgetést, míg egyszer — nem állhatván tovább a hallgatást, — megszólalt:

— Már az igaz. Én többektől hallottam, hogy valami váratlan vendégünk lesz nem sokára. Az oláhok, a ráczok, a bunyevazok, vagy nem tudom én, hogy miféle náczziók. Bizonyosan nem jó szándékkal jönnek.

Magyar Tamás uram pedig magában folytonosan csak azt dörmögé:

... Azok a vad oláhok ... Azok a vad oláhok.

Aztán eme kérdéssel fordult vendégéhez:

— Igaz: kedves komám, még nem is beszélte el, hogy mi történt Mariska szülőivel?

— Engedelmet kérek, azt nem is mondhatom el. A szegény leánynak mindjárt meghasadna a szive, ha meghallaná, hogy szerencsétlen szüleitől beszélünk.

— Ugyan apjuk! Ne faggasd a kománkat annyira! Nem eleget hallottál már? Hát abból nem bírod elgondolni, hogy a Mariska szülőivel mi történhetett?! Inkább menjünk a vacsorához. Tudom, hogy az utasok ugy is éhesek.

Kunhalmi Zsigmondot nem sokat kellett biztatni. Átmentek a tiszta szobába, a hol Mariska — az asztalt megterítvén — már várta őket.

Az egyszerű, de izletes vacsorának elköltése után, a háziak és utasok, nem sokára mély álomba merültek.

De a Mariska szeméit kerüli az álom.

... Magyarország pátrónája: oh segítsd őt és társait diadalra! Hadd jöjjön vissza mielőbb ölelő karjaim köze, szerető szívemre! Olyan boidog vagyok, ha csak rá gondolok is! Én nem tudom: búbajos szeméből, valami csodálatos d-lejesség ömlött át szívembe, mindjárt az első találkozás alkalmával. Azóta hány-szor, és hány-szor zárt szívére hévvel, igaz szerelemmel. Ritka nemes szívét, jellemét, hősiességét, megdicsőült szülőim is mindig csodálták. Oh hogy nem jöhetett védelmőkre. Talán most is élne. De az első csatára hívó szóra, sietett Magyarországra, a hol reá — a mint mondá — több szükség van. Ha Magyarország győz, akkor Erdély mentve van! Ez volt a jelszava. Ah! Mintha látnám, hogy mily oroszláni bátorsággal küzd a magyar táborban! Félelmet nem ismert soha. Hiszen hány-szor bizonyította be rettenthetlen bátorságát, az erdélyi havasokon, medve vadászat alkalmával. Hát most, midőn a megtámadott magyar hazát védelmezi: mily hősiességgel küzdhet?! Szeretem ... szeretem őt! Lelkem egész melegével, szívem minden dobbanásával szeretem őt, a hőst, a nemes szívű ifjút, és szeretni fogom, örökké! És ha honszerelmét a csatában elelevel pecsételi meg: szívem akkor is az övé leend, s az marad ... örökké!

A természet megkövetelte a maga jogát. S az ifju hölgy — a szerelem édes, kimondhatatlan boldog érzelmek között végre elszenderült.

A házi gazda, olyan szívélyesen örömmel köszönti vendégét:

- Jó reggelt kedves komám!
- Adjon Isten!
- De korán felébredt.
- Szeretek jókor fölkelni.
- Nem jól aludt?
- A szememet se hunytam le az éjjel.
- Vagy talán a feleségem nem jó ágyat vetett?
- Dehogyan nem ... dehogyan nem. Más ez én bajom.
- Hát csak ki vele.
- Valami ugy nyomja a lelkemet.
- Mondja el hát Kunhalmi Zsigmond uram: talán könnyebbül a terhe.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtószert a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz,

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartó hatása.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kéretik csak **Ferencz József-keserűviz** nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igaztatóság Budapsten.)

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv	Árverési jegyzőkönyv	70 kr.
100 "	200 pld Árverési hirdetmény	70 "
100 "	200 " Rendelvény	70 "
100 "	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 "	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 "	200 pld Nem szorgalmazás	70 "
100 "	400 " Kézhívó iv	70 "
100 "	200 " Igény felhívás	70 "
100 "	Végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 "	200 pld Értesítvény hasznbérletéről	70 "
100 "	200 " Értesítvény	70 "

Raktáron nem lévő nyomtatványokat
hasonló olcsó árban készítünk el.

Irodai papírok

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilog.	Nagyság	100 1000	
		iv	iv
		kr.	frt.
7/10	Finom simított fogalmazó papír, középerős	34+42	24 2.20
7/12	Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29 2.70
E. gs. 10	Finom kék simított fogalmazó papír, középerős	34+42	30 2.65
E. gs. 12	Finom kék simított fogalmazó papír, erős	34+42	34 3.20
7/10	Finom simított fehér irodai papír, középerős	34+42	40 3.90
7/12	Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	50 4.80
7/14	Finom simított fehér irodai papír, igen erős	34+42	60 5.80
7/16	Finom simított fehér irodai papír, vastag	34+42	75 7.-
7/16	Legfinomabb fehér minster-papír	34+42	1.- 9.-
	stb., stb., stb.		

Megvételre keresek

250—300 drb. **közép finom nagy testű egészséges tenyésztésre alkalmas** anya juhot (birka) valamint a nevezett juhokhoz megfelelő számú kóst, a juhok szeptember havában lennének átveendőek. A végső ár megjelölésével kérem a netáni ajánlatokat, alulírottához intézni.

Kontsek György

földbirtokos.

Ábrahámfalu, u. p. Tót-Próna
Turóc megye.



Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan méréselt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furógépek, villanygépeket, mülábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedüli varrógép- és kerékpár-műszerész javítóműhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.



SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utca 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképezésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára)

Zongora, ének, hegedű, gordonka, orgona, zeneelmélet és kamarazene.

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igazgató zeneművész.

P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Árpád tanár, Friedmann Samu tanár.

Felügyelőnő: Szotyori Nagy Károlyné Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Tanfolyamok: Előkészítő osztály: (Zenei dedó 7—8 éves gyermekek számára.)

Alsó osztály: (Kezdők számára) Két évfolyam.

Középső osztály: (Haladók számára) Három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a növendékek és külön ur-hölgyek számára.

Egyes osztályokba a növendékek korlátozott számban vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesítetnek gyermekeikről.

Beiratási díj, tandíj és egyebekről bővebben a tájékoztató szolgál.

Beiratások tartatnak d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

Az iskolai év szeptember 4-én nyitattik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. Augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly,
igazgató.

Teleki-utca 2175. sz.

Telefon 230. sz.